

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
 Egy évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Egy óra 1 frt — kr.

Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

A vármegyék hivatalos közlönyei.)*

Mindenekelőtt tartozunk azzal a ki-jelentéssel, hogy egyáltalában nincs szán-dékunk politikai cikket írni, habár a közigazgatás és az önkormányzat rende-zéséről szóló törvényjavaslat egyik sza-kaszához fűzünk is egy-két megjegyzést. Elvitázhatatlan tény, hogy a vidéki hirlap-irodalom mostani föllendülését és elter-jedtségét nagyban elősegítette az, hogy a hivatalos hirdetések részben a vidéki sajtónak adták által, s így az eme hirdetésekben befolyó s helyi-kozzel jelentékenyebb jövedelem is a lap szel-lemi értékének emelésére fordítható. Az ez idő szerint általánosságban tárgyalt s fentebb megnevezett törvényjavaslatnak a közigazgatási bizottságban módosítás és észrevétel nélkül hagyott 35-ik sza-kasza intézkedik arról, hogy minden vármegyében »Vármegyei Hivata-los Közlöny« szervezendő, melyben a járási és községi hatóságokkal közlendő rendeletek foglaltatnának.

Ily hivatalos közlöny az összes vár-megyékre nézve a miniszterium által meg-állapítandó ügyviteli szabályzat alapján volna szervezendő. A megállapítandó ügy-viteli szabályzatot még elveiben sem ismerjük, s így nem is sejtethetjük, mily intézkedéseket fog az tartalmazni a vár-megyei hivatalos közlönyt illetőleg, s ki által és mily módon fog az szerkesztetni s előállíttatni. A törvényjavaslat szöve-gének egy másik szakasza azt mondja, hogy ebben a közlönyben csak a több, vagy összes községeket érdeklő, vagy pedig elvi fontossággal bíró rendeletek közöltetnének; egyebekben azonban a törvényjavaslatból mit sem következtet-hetünk.

És éppen azért, mert a törvényja-vaslat ilyen szűkszavu, bizonyára annál tüzetesebben fog a közlönyvel foglal-kozni az ügyviteli szabályzat.

Nincs kizárva tehát annak lehetősége, hogy az ügyviteli szabályzat majd azt is ki fogja mondani, hogy az árverési s egyéb hivatalos hirdetések, a helyi lapok mellőzéseivel, a Vármegyei Hivata-los Közlönybe utasíttassanak, mely esetben a vidéki sajtó nemcsak anyagi károsodást szenvedne, de egyszersmind föllendülésé-ben is erősen korlátoztatnák.

A vidéki sajtónak nem lehet kifogása a szervezendő vármegyei hivatalos köz-lönyök ellen, sőt azon szempontból előnyére szolgálhatna, hogy a tisztviselőség hiva-talos működésébe és a községek beléle-lébe szabadabb pillantást engedne; de érdekeiben és föllendülésében volna meg-

támadva, ha az összes hivatalok oda volnának utasítva, hogy a magánfelek pénzén közzeendő hivatalos hirdetmé-nyek azokban jelennének meg.

Meglehet, hogy e tekintetben való aggodalmaink alaptalanok, de ismételjük, hogy nincs kizárva annak lehetősége, hogy e közlönyök idővel e hirdetményeket is felölelnék. Még most segíthetünk az ügyön azzal, ha a törvényjavaslat rész-letes tárgyalása alkalmával a megfelelő szakasz akként szövegeztetik, a miként a vidéki sajtó érdekei követelik. Érde-keink első sorban is azt követelik, hogy ama szellemi nivót, melyre az utolsó év-tizedek alatt vidéki hirlapirodalmunkat juttattuk, továbbra is ne csak fenntart-suk, de sőt — a mennyire módunkban és tehetségünkben van — fokozzuk is. Mert nem fölösleges hangsúlyoznunk azt az általánosan ismert körülményt, hogy vidéki hirlapirodalmunk manapság nem-csak éppen a vidéki tehetségek számára szolgál találkozzúl, hanem egyszersmind országos nevű irodalmi és publicisztai tekintélyeink is szívesen munkálkodnak közre abban, hogy a vidéki hirlapiroda-lom emelkedjék. A szellemi nivó to-vábbra való fenntartása pedig feltétlenül megköveteli azt, hogy a vidéki hirlapok anyagi jövedelmi forrásai meg ne szün-jenek, sőt ha lehetséges, inkább emel-tessenek.

A ki a vidéki sajtó feladatát ebből a szempontokból itéli meg, az bizonyára nem is gondol arra, hogy a többször említett törvényjavaslat s a majdan ke-letkezendő ügyviteli szabályzat a veszély magvát hordozná magában.

De nem szabad optimistáknak len-nünk. Résen kell lennünk minden eshe-tősséggel szemben. A vidéki sajtó érde-keiért el kell követnünk minden lehetőt, mindaddig, míg csak a reménynek egy sugara dereng felénk. Azt hisszük, hogy közös érdekeink szempontjából nemsokára tényekről is vehetünk majd tudomást; azonban addig is — mert a tizenkettedik órát bevárni talán csak éppen nem akar-juk — legcélszerűbben tesszük, ha a vidéki sajtó hasábjait igénybe vevő or-szágos képviselőket, mint személyes ös-merősöket, felkérjük arra, hogy a szöveg módosítása iránt a részletes tárgyalás alkalmával megfelelő javaslatot nyujt-sanak be arra nézve, hogy a vidéki sajtó anyagi érdekei és szerzett jogai megvédve és biztosítva legyenek minden irányban.

A vidéki sajtó, az »Ellenzék« országos nevű szerkesztőjén, Bartha Miklóson, továb-bá Fenyvessy Ferenczen és Boda Vilmoson kívül, aligha van más által képviselve a

magyar parlamentben; de azt határozot-tan merjük állítani, hogy a képviselők nagy része érdeklődik a vidéki sajtónak ugy jelene, mint jövője iránt.

Őszintén kívánjuk tehát, hogy figyel-meztető soraink a vidéki sajtóban visz-hangot keltsenek s óhajtott sikerre vezet-senek!

— **Országgyűlés.** A képviselőház tegnap nagy érdeklődés mellett kezdte el tárgyalni az osztrák államvasut megvé-teléről szóló törvényjavaslatot. Darányi előadó bevezető beszéde után Beöthy Ákos tartott hosszabb beszédet s nem fogadta el a törvényjavaslatot, mert ő elvileg nem barátja a vasutak államosításának s az eddigi államo-sítások nagy terheket rónak az országra. Ez után nagy meglepetés érte a házat: Péchy Tamás elnök, ki Beöthy beszéde által megtá-madva érezte magát, beszédet tartott a javas-lat mellett. Kifejtette, hogy a vasutállamosító politikát ő kezdeményezte s ezért — ha ez hiba volna is — a felelősséget elvállalja. Péchy Tamás után Baross Gábor beszélt s elfoga-dásra ajánlotta javaslatát. Végül Gaal Jenő szólalt föl s a mérsékelt ellenzék nevében a javaslat elfogadása mellett nyilatkozott. A vitát ma is folytatják, mert több szónok van fölírva mellette és ellene is.

A főrendiház tegnap déli 12 órakor Szilávy József koronaőr elnöklete alatt rövid ülést tartott, melyen az elnök meleg szavak-ban emlékezett meg gróf Wenckheim Károly elhunytáról. Ezután vita nélkül letargyalták és változatlanul elfogadták a trieszti és fumei szabad kikötőknek az osztrák-magyar vánter-ületbe való beolvasztásáról és a cukor- és fogyasztási adóknak ezek értelmében való meg-változtatásáról szóló törvényjavaslatokat. Végül Wekerle Sándor pénzügyminiszter betérjesz-tette a távollevő miniszterelnök jelentését az országház építésének előhaladásáról. A jegyző-könyv hitelesítése után az ülés 12 óra 30 perczkor véget ért.

Thaly Kálmán beszéde

— A képviselőház június 17-iki ülésén. —
 (Folytatás és vége.)

Bethlen Gábor már okult a példán any-nyiban, hogy ő meg sem kezdette háboruit addig, a míg a 13 vármegye magatartásáról biztossá nem lett. I. Rákóczi György szinten csak akkor indult ki Erdélyből, akkor jött a Tiszán át, mikor a 13 vármegye bandériummal vonult elébe és a felső-magyarországi városok megnyitották kapuikat. Szóval országos jelen-tőségre az Erdélyből kiinduló szabadsághar-czokat mindig az északi 13 vármegye emelte. Thököly Imre mozgalmanak is ez adta meg a sulyt, mikor 1682-ben a felső-magyar-országi vármegyék a kassai gyűlésen ünnepé-

*) A »Sárosmegyei Közlöny«-ből.

lyesen zászlójához csatlakoztak, a mit következő évben a dunántúli megyék is megtették.

Legyen dicsőség amaz ősöknek s amaz institutióknak, a melyek az alkotmány megvédése körül óriási áldozatokat voltak képesek meghozni, nem is olyanokat, mint a minőkről ma fogalmunk van, de képesek voltak az ellenség előtt saját városaikat, falvaikat elpusztítani, felégetni, mint a hogy pl. 1706-ban, mikor Rabutin végig vonult, felperzselték Abaujmegyét 3—4 mérföldnyi szélességben egészen Kassáig, csak azért, hogy az ellenség ne találjon magának eleséget. Megtették ezt más megyék is, 1707-ben a dunántúli megyék mindent elkövettek, vagyonuk feláldozásával is a szabadság és alkotmány megvédésére. És mit tett Erdély? 1707-ben kiszorulva hazájából 10,000 nemes jött Magyarországra és lett bujdosóvá, csak hogy a szabadság zászlóját el ne kelljen hagyniok.

A mi II. Rákóczi Ferencz korát illeti, akkor a megyék oly áldozatokat hoztak, hogy dicsőbbet talán soha. Biharvármegye alispánjával, Budai Istvánnal 7000 ember csatlakozott a mozgalomhoz mindjárt a kiütéskor. Vasmege 6000 katonát tartott Rákóczi mellett, míg mostani népessége mellett tényleges szolgálatban nincs több egy ezernél. Pozsonymegye 5000 katonát, 3000 lovas, 2000 gyalogost. Ily óriási erő megfeszítéseket tettek a vármegyék, lovas zsoldosokat maga költségén szerelve fel, fizetve és tartva 8 évig a nemesség és gyalogportalis hajdukát a lakosság. Így Borsod, Zemplén, Abauj, Gömör, Nógrád, hogy csak a legjobbakat említem.

Ezek a veráltozatok azonban eszembe juttatják a magyarok régi jellemvonását. Az 1569-iki debreczeni magyar naptár az európai különböző népeket egy rövid pontban jellemezve, a magyarokról így szól: »Az magyar igen kemény nyakú nemzet és fizetni nem szeret.« (Élénk derűtség, felkiáltások: Igaz!) Igaz nemileg, és abban, hogy »avenam non«, van valami igaz, ha nem is egészen így áll a dolog. És ez a nemzet, a mely fizetni nem szeret, mit cselekedett II. Rákóczi Ferencz alatt? A nemesség maga magát róta meg külön hadi adóval, a többiek felül. S mi történt 1707-ben. Egy kiváló vármegyéről fogok szólni, melyet t. miniszterelnök ur igen jól ismer, mert egy időben alispánja volt, Hevesvármegyéről. (Halljuk! Halljuk!) 1707-ben az ónodi országgyűlés után minden megyének alispánja és főjegyzője visszamaradt azért, hogy az országgyűlés által megszavazott adót a megyék közt aránylag kivessék olyképen, hogy a melyik megyének több elpusztult vidéke van, azok abban az arányban adókönynyítésben részesültek. Ezért kellett évről-évre újból rectificálni a portákat, hogy a szerint történjen az arányosítás.

Mindég ket-két megye és nem is a szomszédos megyék, határozta meg egymásnak adóját. — Így felosztott a megyék közt az ónodi országgyűlésen kivetett adó és a beszédes is megkezdett. Történt pedig, hogy Hevesmegye alispánja és főjegyzője — Berényi Gergelynek hívták az utóbbit — haza menvén Egerbe, számot adtak az általuk kivetett adóról. Ekkor Berényi főjegyző előállott és érdemet vindikálva magának azt mondta, hogy bizony aránylag nem sok a mi adónk, a többihez képest, fizessük szívesen, mert Hevesvármegye megkönnyítettett az adó kivetésénél és ennek az eszközlője én voltam.

Faggatták azután, hogy mikép történt ez? Berényi erre előadta, hogy ő hamisan mondta be a kapuszámokat, több elpusztult portát jelentett be, mint a mennyi tényleg van. Erre az egész vármegye felzudult, hogy a főjegyző megcsalta az országot, hogy ők többet akarnak fizetni, a főjegyzőt pedig elcsapták, börtönbe zárták és feliratot intéztek a fejedelemehez, hogy az adó kivetés hibás, ők követel-

lik, hogy újra retificáltassék a porták összeírása, ők követelik, hogy többet fizessenek, mert a főjegyző perduellionom contra patriam követett el, kéri szigorú megbüntetését, előadják, hogy ők már helyettesítették a hivatalban és kéri, hogy nagyobb terhet rójon Hevesmegyére. Ilyen hazafiságban tündököltek a megyék és a megcsufolt, lenézett kis nemesség.

Még Turócz is, az a kis megyecske, a mely elég katasztrófát ért, melynek emlékét veres posztó viseli asztalán, 1707-ben, meg ez a megye is mit tett? Egy igen originalis felterjesztést találtam ezen megyétől, érdekelni fogja a honvédelmi miniszter urat is; jó, hogy épen bejött (Derűtség), mert egy lovas brigádérosról szól. Báró Palocsay György volt ez a lovas brigádéros, a ki mint vitéz huszárkapitány a Rajna mellett hadakozván, mikor meghallotta, hogy a hazában ez elnyomatás miatt a nép felzudult, hogy forradalom tört ki, belevágta a sarkantyuját lova oldalába és századát haza vezette; itt parancsnokságot vállalt és később huszárezredes, legutóbb pedig mint generális küzdött. Ez a báró Palocsay György 1707. telén ezredével Turóczmegeében volt elszállásolva és levelet intézett a megye alispánjához, a szerencsétlen véget ért Rakovszky Menyhérthez, a melyben a »hausmannskoszt«-ról volt szó. Igen jól tudja a t. honv. miniszter ur, hogy mi az; azt hiszem, ismeri a katonai életből. (Derűtség. Fehérvári honvédelmi miniszter tagadólag int.)

Nem úgy értem, hogy maga ette, noha az sem volna szégyen; Simonyi oberster is azon kezdte, hanem bizonyosan megnézte a legénység ételét; mondom, akkor a tiszteknek is kijárt a »hausmannskoszt«, legalább az itálban; Turóczmegege pedig nem tudott bort adni, mert ott nem terem, hanem sört küldött, még pedig nagyon rosszat. Erre azután a huszárbriádéros irt a vármegyének és az alispánnak, a ki a levelet a közgyűlés elé terjesztette. A levélben az állt: »meqlátszik kigyelmeteken, hogy a tót nem ember, a kása nem étel.« (Derűtség.) Ezt Turóczmegege alispánja rettenetes sérelemnek vette, és a közgyűlésen azt indítványozta, hogy kérjék meg a fejedelmet, hogy b. Palocsay huszárezredes ellen vizsgálatot és büntetést rendeljen el, mert Turóczvármegye rendeit tótoknak merte nevezni. Nem a kása ellen protestált, hanem azért, mert tótoknak nevezte őket. (Derűtség.) Azt mondta az alispán: »tótoknak mert bennünket ónagsága szidalmazni, meg nem gondolván ónagsága, hogy Palocsa városa sem Debreczen mellett fekszik.« Ez ismét Palocsay származására vonatkozik. Ilyen magyar iparkodott lenni akkor még Turóczvármegye is!

Pénzáldozatról is lévén szó beszédemben, mint non plus ultra-ját a megyei nemesség hazafias áldozatkészségének, felemlítem a következőt: (Halljuk! Halljuk! a szélsőbalon.)

Mikor a szabadság háboru ügye 1709-ben hanyatlóban volt, a nyugati országrészek a Szepességtől Vaczig, Érsekújvár várának kivételével elesetek, a túl a dunai hadsereg szét volt verve, Erdély nagy része el volt veszve, tehát csak a megmaradt kis részre terjedt ki a confederatio, egyes nyugati részei tartoztak csak ide, a megye nemessége, elhagyván saját vármegyéjét, odabujdosott.

Ekkor történt, hogy Péter czár hadserege XII. Karolynak egy dandárát a Kárpátokig szorította és az Rákóczihoz folyamodott, hogy engedje át a határon. Rákóczi azt mondotta: én Péter czár szövetségese vagyok, beeresztelek, de csak úgy, ha a hűségi esküt leteszéd és szolgálod a magyar ügyet. A svédék ráálltak, de kértek három havi zsoldot előre aranyban, ezüstben. Az ország cassája pedig üres volt. A segítségre szükség lévén, a fejedelem azokhoz fordult, a kiknek hazafiságára sohasem

apellált hiába, a vármegyékhez, és a vármegyei nemesség 14 nap alatt akkora áldozatot hozott, a melynek alig van párja a történelemben. Gróf Bercsényi Miklós adott 6000 frtot, Thelekessy püspök, br. Sennyey István kancellar, az egri káptalan, Vay Ádám, a jászkunok kapitánya 5000—5000 frtot stb. Heves vármegye nemessége adott 6000 frtot, Nógrád vármegye nemessége 4000 frtot, — Zemplén vármegye, Hont vármegye nemessége stb. 3000—3000 frtot. Tizennégy nap alatt összejött 215,150 frt, az idegen hadak fizetésére, a mi a mai érték szerint több 2 millió frtnál, mert az akkori értéknek 8—10-szeresét kell vennünk. Ma sem tudnánk magán adakozásból többet összehozni. És erre a hazafias nemességre, ezekre a vérben és vagyonban áldozni kész vármegyékre mondta mégis az én tisztelt — fájdalom — korán elhunyt barátom Grünwald Béla nagybecsű munkájában, hogy azok szükkeblűek voltak. Például felhozta egyik ősét, egy Grünwald Máté nevezetűt, a ki 1696-ban Bártfán volt aranyműves és a szatmári béke után folyamodott Sárosvármegye rendeihez, hogy vegyék be őt a sárosvármegyei nemesség soraiba, mert ő régi német, jobban mondva, római szent birodalmi nemes és ezt képes is igazolni. Sárosvármegye azt a határozatot hozta, — szerintem igen helyesen — hogy az indigenatusi jog adása nem őt illeti, hanem tessék folyamodni az országgyűléshez, az megadhatja. Boldogult Grünwald Béla ezért Sárosvármegye nemességét szükkeblűséggel vádolta; szerintem pedig, a vármegye nemessége teljesen correcte járt el, utasítván őt az országgyűléshez, mint egyedül illetékes forumhoz.

Hogy a megyék mit tettek később Mária Terézia idejében, a miről szól a régi dal, hogy »Készül minden vármegye, mert kénytelen vele«, (Derűtség) erről bővebben szólni nem akarok, ugyanis nagyon hosszúra terjed beszédem. (Halljuk! a szélső baloldalon) Majd talán a részleteknél lesz alkalmam reá visszatérni. (Derűtség.) Most csak utalok arra, hogy a mult század második felében is, ezen században is megtette kötelességét ez a lenézett vármegyei nemesség, mint már erre hivatkozás is történt. Egyebek közt Tóth Ernő t. barátom említette fel Barsvármegye dicséretre méltó magatartását, az adminisztrátori korszakban 1823—25-ben. Megemlített több felterjesztést és ezek közül az egyik felterjesztésnek egyik passusát olvastam fel; elhallgatott azonban egy körülményt, a mely épen a legsúlyosabban imputáltatott Barsvármegyének. T. i. a megyének akkori aranytollu főjegyzője Platthy Mihály, a legkeményebb hangu felterjesztését így kezdte és ez jellemzi, hogy minő volt akkor a vármegyék hangulata: »Recrudescunt diutina gentis Hungaræ vulnera«. Ettől a hangtól riadtak meg Bécsben, ez a hang rázta meg, rönggette meg Bécs kapuit és felidéztek a főjegyzőt Bécsbe ad audiendum verbum. Nem akarok erről többet szólni, csak hogy ez a hang volt az, a mely nem szunyogdongásként, (Derűtség) hanem ágyudörgésként adta tudtára az uralkodónak a nemzet sérelmet. Ez a hang volt az, mely végre észretéritette a bécsi köröket, hogy nem jó lesz úgy folytatni a dolgokat és bekövetkezett az azután alkotmány helyreállítása. Az 1848-diki és 1861-iki időket Perczel Miklós t. képviselőtársam és mások szépen vázolták, ugyanezért én ez időről nem szólok.

Azt gondolom, sikerült beszédem folyamán kimutatni, hogy mig a várintézmény, mely idegen minták után alakult, bár annak idejében megtette szolgálatát, összeomlott, addig a vármegyei intézmény tartósan a szabadelvű irány felé törve, egészen szabadelvű intézménnyé fejlődött és megvédte ez a kipróbált intézmény az alkotmányt, mert ez a vármegyei intézmény a várspánsági intézménnyel

szemben a nemzet géniuszából eredt. A ki tehát ezt a nemzeti intézményt át akarja alakítani és a vármegyéket egyik cardinális jogától megfosztani, az kétségtelenül nemzetietlen politikát követ, (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) midőn idegen minták után indul, midőn a municzipális elöljárásával előbb a centralisatiót s ennek nyomán ezután az absolutizmust akarja meghonosítani.

Ez kétszeresen veszélyes a mi helyzetünkben, a mely Ausztriától függ. Egyformásítani akar bennünket közigazgatásunk rendszerére nézve az osztrák tartományokkal, hogy annál könnyebben amalgamizálódhassunk, hogy ha annak idején amaz éhes sárkány ismét ki fogja tátani országnyelő száját. (Derűtség a szélső baloldalon.) annál könnyebben nyelhesse el bennünket, a mint azt már négyszáz év óta, Mátyás király konok ellenségétől III. Frigyes császártól kezdve, akárhányszor megkísérelte. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Egyformásítani bennünket az örökös tartományokkal, meg nem hagyni speciális nemzeti sajátosságunkat, a választási megyei önkormányzatot: ez kétségtelenül akarva, nem akarva megkönynyebbiti a Kolonicsok, Bachok, s a többieknek törekvéseit, kik bármiként is nevezzék magukat, mindenkor felujulnak. (Helyeslés a szélső balon.)

Kolonicsot említettem, t. ház! (Halljuk! Halljuk!) Amit akart a nemrég multban Bach, t. i. az egységesítést, a mit a jelenjavaslattal talán öntudatlanul igyekszik elősegíteni gróf Szapáry Gyula, (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) azt már Kolonics cardinális is igen jellemzően akarta. — És itt bátorodom ismét valami keveset felolvasni. (Élénk felkiáltások a szélső baloldalon: Halljuk! Halljuk!)

Tudjuk azt, hogy 1696-ban az alkotmány sarkaitól ki volt már forgatva. 1687. óta nem tartott országgyűlés, mert Leopold a fegyver jog eltörlését és az örökös királyság megszavazását keresztül vivén, tudvalevőleg a nemzetet alkotmányától megfosztotta, Kolonics egységesítő regimjét rendeletileg életbe léptette, a kamara rendszert, a német hivatalnokokat az országba behozta és küldötte stb. Országgyűlést összehívni nem mervén, 1696-ban a mágnasokat, a főurakat hívta össze Bécsbe, tanácskozássra, a melyen az ő mindenható minisztere, Kolonics kardinális elnökölt.

Gróf Károlyi Sándor — akkor még báró, de a szatmári béke után gróf — ki, mint szatmári főispán, részt vett azon tanácskozásokban, ezekről érdekes feljegyzéseket is tett. Azt hiszem, eléggé hiteles tanúnak és eléggé szavahihetőnek fogadható el arra, hogy az ő feljegyzéseiből idézzek. (Halljuk! Halljuk! a szélső baloldalon.)

Károlyi Sándor azt írja, hogy Kolonics kardinális, a birodalom egységesítője, mikor megnyitotta az értekezletet, bevezető beszédében többek közt így szólt: »Semmi sem bizonyítja világosabban ő felsége a császár atyai kegyességét a magyarok iránt, mint azon elhatározása, hogy Magyarországgal is oly módon fog ezután elbánni, mint Ausztriával és egyéb örökös tartományaival. Szükséges tehát, hogy a mennyire csak lehet, Magyarország is alkalmazza magát az örökös tartományok szokásaihoz, igazgatási elveihez és törvényeihez. — (Mozgás a szélső baloldalon.) A valóban vagyonos nemesség tagjai — folytatta Kolonics — grófi, bárói, lovagi címmel fognak, feldisznitni, (Zaj a szélsőbalon. Halljuk! Halljuk!) hogy szabadon, nagyobb fényben, rangban élhessenek és élvezzék kiváltságaik nagyobb részét. De az igen nagy számú köznemesség véstessék adófizetés alá; attól a jogokat confiscálni kell, — ugymond Kolonics, — továbbá az adók, közterhekét illetőleg, az országgyűlés által évenként megszavazandó adók helyett bizonyos örökös adót szükséges megállapítani és

pedig azon arányban, melyben azt ő felsége egyéb országai és tartományai fizetik. Ő — Kolonics — úgy hiszi, hogy a magyar rendek halálával és örömmel magokra vállalhatják egy harmadát azon adóösszegnek, melyet az ő felsége uraima alatt álló többi országok fizetnek.

Igen t. ház! itt van a quota! (Derűtség a szélső baloldalon.) Semmi új sincs a nap alatt! Kolonics azt a quotát, a melyet önök 1867-ben létrehozta, már 1696-ban javasolta, de az akkori magyar nemzet, a megyék azzal válaszoltak rá: »Recrudescunt diutina gentis Hungaræ vulnera.« Abban az irányban, a melyet Kolonics inaugurált, Mária Terézia szép szerével egyengetett, József császár vas kézzel foganatosítani megkísérelt, abban az irányban a czél felé egy nevezetes lépés ez a törvényjavaslat. (Ugy van; a szélső baloldalon.) Akarva, nem akarva egyformásítanak bennünket az osztrák örökös tartományokkal, — melyek a 30 százalékos quotánkat birják is, hogy az egyformásítás után elnyelhesse. — (Ugy van! a szélső baloldalon.) Fájdalom, nagyon is haladunk ebben az irányban. — Ott vannak a delegatiók, melyek nem felelősek eljárásukért az országgyűlésnek, mint egy önálló parlament és a legfontosabb ügyek azok elé tartoznak. Ott a közös hadsereg, mely germanizál és nagyban készíti elő a talajt a beolvasztásra. — Behozatott iskoláinkba a német nyelv kötelező tanítása és pedig oly szigorral, hogy már nem egy tanuló lőtte föbe magát miatta. Most pedig ezen elmunkálatok után egy nagy lépéssel tovább, már a kormányelnök és a többség be akarja hozni a megyék helyébe a Kreisokat és Bezirkeket. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Azt gondolom, önök az Árpád és Szent-István király óta fennálló megyei intézmény eltemetésére készülnek, nem tudom, lesz-e a temetésből valami, én ugyan nem akarok hantot vetni a koporsójára, hanem felakarom támasztani a renaissance megyét. (Helyeslés a szélső balon.) És ha mégis bekövetkeznék a gyász és önök, a gyakorlott nagyszavazók (Derűtség a szélső balon) eltakarítanak a megyét a nagy sirba, melyet a nép milliói gyászosan és könnyes szemekkel vesznek körül, akkor kérem az elnök urat, hogy tegye a gyászt ünnepélyessé. — Ime ott a csengetyű, mely a tiszteltreméltó elnök ur keze nélkül gyarló szerszám, csak az teszi jelentőségűvé, a megyék temetésére hozassa el a vármegyék élén a szabadságért oly sokat és dicsőségesen küzdők R á k ó c z i a k h a r a n g j á t D e b r e c z e n b ől, harangoztasson vele a megyéknek, (Tetszés a szélső baloldalon) vagy pedig, mert a t. elnök ur abaujmegei, a haza szabadságáért oly dicsően küzdött felső-magyarországi 13 vármegye tővárosából, Kassáról, a régi Orbán harangját, huzassa meg, kongassa a vármegyék halálakor azt a harangot, mely Boeskaik, Bethlen Gábort, Rákóczi Györgyöt elisírta és sirassa el a régi dicsőséges megyéket. (Tetszés a szélső baloldalon.)

Vannak némelyek, a kik a megnyirbált és a régiekhez képest csekély jogocskák mellett is, melyeket G y ö r g y Endre képviselő-társam tegnap nagyon gyengén meghagyott jogocskáknak jelzett, azt hiszik, hogy a megyék e jogocskák mellett fenntarthatók és feltámaszthatók lennének és nem felnek attól, hogy gyász idők, abszolutistius törekvések következnének be és megfedekeznek arról, hogy nagyon jó szolgálatot tett a multban a megye ellenállása, mely jövőre megszűnven, nem fog többé a nemzet rendelkezésére állani, hanem igenis készen áll majd rendelkezésére egy nagy, hatalmas burocracia, melynek tagjait biztosokként fogják a megyékbe kiküldeni. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Ha újabb történelmünk lapjain végig nézünk, azt találjuk, hogy az ilyen abszolút ha-

talom által kirendelt biztosi állásokra sokszor igen tiszteletreméltó családbeli előkelő magyar emberek vállalkoztak. Mivel ugyanis benne vagyunk a történelemben, bátor vagyok felolvasni tájékoztatóul a hivatalos közlöny után azon vármegyei biztosok nevét, a kikre 1849. elején Windischgrätz herczeg a vármegyékigazgatását bizta. (Halljuk! Halljuk! olvassa:)

Császári királyi biztosok név alatt megyebiztosokká kinevezettek: Pozsonyba: Ifj. gr. Zichy Ferencz, Nyitra: Victorik József, Trencsén: Pongrácz Gáspár, Árva: Révay György, Liptó: Victorik László, Turóc: b. Révay György, Zólyom: Osztrohisky Miklós, Bars: id. b. Majthényi László, Komárom: gr. Károlyi Lajos, Heves: gr. Forgács Antal, Torna és Szepes: Péchy Manó, Sáros: Hedry Ernő, Abauj: Roskoványi Gábor, Baranya: Ifj. Majláth György, Tolna: Döry Gábor, Somogy: Czindery László, Zala: Fiáth Ferencz (a muraközi részre Simonich), Veszprém: Fiáth Ferencz, Sopron és Vas: Rohonczy Ignác, Mosony és Győr: gr. Zichy Bódog, Esztergom: Andrássy József, Hont: Luka Sándor, Nógrád: Ifj. Majthényi L., Pest és Jászunság: Babarczy Antal, Pestváros: Havas József, Feher: Gaál Eduard, Gömör: Ifj. br. Majthényi László.

B e ö t h y Ákos: Legnagyobb részük nem fogadta el!

T h a l y Kálmán: Vannak tekintélyes nevek, nagy érdemet szerzett férfiak köztük, mint Majláth György is, kinek emléke előtt mindnyájan tisztelettel hajlunk meg, a kik nem fogadtak el, de sok tekintélyes magyar ember van köztük, a ki igenis elfogadta a biztosi kiküldetést.

Már most t. ház — sine ira et studio mondom — ha történelmünk oly gyászos korszakában, mint 1849-ben egy császári hadvezér, Windischgrätz részéről való kinevezést olyan sok tekintélyes magyar ember fogadott el, akkor — fájdalom — alapos joguk van föltenni, hogy ha a jövőben szándékoznának ilyen kísérlet, akadnának olyanok, a kik elfogadnák e kineveztetést, dicséret és tisztelet azoknak, a kik ezt nem tennék.

T. ház! Bezárom már igen hosszúra terjedt beszédemet s most csak szavazatomat akarom indokolni. (Halljuk! Halljuk!)

Azokat az okokat, melyeket már mások felhoztak, és a melyeknek egynemelyikében én is osztozom, nem kell részleteznem, mert előttem csak az az egy történelmi tény áll, hogy nem csak nálunk, de bármely országban ha egy idegen hatalom leigáz egy nemzetet, első dolga a tisztviselőket elmozdítani, s helyükre kinevezett tisztviselőket küldeni a nemzet nyakára. Ezt tette Bach is és ezt tette minden hódító. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) Mikor pedig a nemzet kiszabadul a nyomás alól, első dolga restituálni önállóságát, választani tisztviselőt.

Rám nézve t. ház, ez az egyszerű dolog az irányadó. A kinevezés jelenti az abszolutizmust, az elnyomást; a választás az alkotmányt, a szabadságot. És mert én teljes lélekkel az utóbbinak vagyok híve, azért ezen a kinevezési rendszert tartalmazó törvényjavaslatot sok egyéb ok miatt is, de legfőképen ezen egyszerű oknál fogva el nem fogadhatom, hanem pártolom a Szederkényi Nándor t. képviselő társam által benyújtott határozati javaslatot. (Helyeslés és éljenzés a szélső balon. Felkiáltások: 5 perc!)

Ujdonságok.

* **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter Csávolszky Lajos országgyűlési képviselőnek és Lipcsey Tamás földbirtokosnak a Tisza-Füredtől Tisza-Szöllős, Tisza-Szent-Imre és Madaras határai irányában Karczagig vezető helyi érdekű vasútvonalra m. év június 13-án 33.757. sz. alatt kelt rendelettel megadott előmunkálati engedély érvényét további egy évre meghosszabbította.

* **Fehér zászló.** Hogy mint várja a közönség az újdonságokat, különösen a rendőri híreket, azt minden újságíró tudja. A riportert mindennap bekalandozza a kerületi kapitányságokat s meginterwiewolja a kapitányokat újságért. Legtöbbször érdekesebbnél-érdekesebb dolgokat bányász ki a riportert a poros aktákból, de hányszor mesélik az az eset, hogy a rendőrség nem adhat híreket, mert nem történt semmi. Ma egész éjjel, délig egyetlen eszavargót sem fordított Beneze a kapitány elé s a riportereknek rendkívül rossz napjuk volt. Csúpán a III. ker. kapitányságnál tudták azta hirt adni, hogy »egy kules találtatott.« De ez a kules is már fél éve találtatott.

* **Móré Ágnes, mint pesztra.** Emlekezhetnek még olvasóink arra a szenzációs esetre, hogy Móré Ágnes szerelemföltétből megölte a szeretőjét. A leány még itt van elzárva a városházán, de nem sokára elviszik innen, hogy megkezdhesse tíz évi fegyház-büntetését. Móré Ágnes mostanában úgy a szívére vette ezt a tiz esztendő, hogy beteg lett bele s orvosi rendeletről megengedték neki, hogy egész nap a szabad levegőn lehet. Ott van mostanában mindennap a városháza udvarán, kötőget és egy kis hivatalos gyermeket pesztrál. Mindennap más ruhába öltözik, mert sok rendbeli öltözéke van. Soha fel nem néz, mindég magába mélyedve sétál az udvaron, munkájába merülve. A szerencsétlen leány bánatos megjelenése igazán megható képet nyújt.

* **Néplázadás.** A csanadmegyei Battonya vasárnap veres szocialista zavargás színhelye volt, mely több ember halálával végződött. A már régebbi idő óta fölízgatott nép az istentisztelet után a városház elé vonult, hol egy Pakulár nevű munkás szocialista iratokat és újságot olvasott föl előttük. Az összegyűlt nép már a fölolvastatás alatt izgatott hangulatban kiáltott bele egyik-másik paszuszba, s itt-ott fenyegető nyilatkozatok hallatszottak az »urak ellen. De az izgatottság akkor érte el tetőpontját, a mikor Lung városi csendbiztos megjelent s Pakulár fölolvastatást letartóztatta. Az egész tömeg neki esett a városházának s leírhatatlan zajjal követelte, hogy Pakulárt bocsássák szabadon. A városi hatóság, látva, hogy az állapot veszedelmessé válik, csakhamar engedte Pakulárt, de a zavargás erre sem szűnt meg, a tüntetőkhöz újabb és újabb elemek csatlakoztak s az egész larmázó, hadonázó csoport a városház előtti terepre vonult s a városházát ostrom alá vette. A helyzet egyre aggasztóbbá vált, de ekkor öt csendőr jött a városházára, kik a népet föl szólították az eloszlásra. Nem is hallgattak rájuk, s dühösen, szitkozódva tödültek a városházára, hol a kapukat döngöttek. A csendőrök a levegőbe löttek, de egy Csuber nevű munkás megragadta az egyik csendőr fegyverét, mire heves dulakodás tört ki köztük. Erre a többi csendőr közebe lött a zajongó tömegnek. Két ember rögtön meghalt, más kettő halálos sebbel elvándorogott. Hét más munkás is súlyosan megsebesült. Mikor a sebesültek a zavargók sorában összeestek, leírhatatlan jelenet fejlődött ki. Mindannyi egyszerűen kiabált: »Halál a kutyákra! Pokolba velük! Le kell gyilkolni valamennyit!« A hatóság katonasággal táviratozott Szegedre. A lázadás elő volt készítve. A hatóságot a zavargás egészen készületlenül találta. — A zendülés a delután folyamán ujult erővel kitört. Az asszonyok izgattak a legjobban. A tömeg egyre azt kiabálta, hogy a főszolgabíróat agyon kell verni. A hatóság zárt ajtókat mellett tartózkodott a városházán az egész nap folyamán. A délelőtt agyonlőtt zavargók nevei: Németh József, Csuber István és Hidy Mihály; Gaja András haladoklik. A zendülés vezetői: Pakulár Demeter és Nagy György András. A csendőrség eddig is sok embert letartóztatott. A nép betörte a városház kapuját, hol a csendőrség a levegőbe lött. A város békés lakossága szörnyen meg van remülve. Sokan menekülnek a városból.

* **A susztertallérok veszedelme.** A becsületes négy krajczáros rézpénzdarab, más néven susztertallér ellen, sok rossz cselekedetet tudnak felhozni. A zsebeket lyukasztja súlyával; terjedelménél fogva valóságos csapása az aprópénz tárczáknak, a hol a 10 és 20

krajczárosokat elnyomja; a hölgyek kezében durva és izléstelen penzdarabnak bizonyult; azonfölül a veret hamar lekopik róla; az iskolás gyerekeket arra ingerli, hogy a haladó vonat elő tegyék a sírre a szétlapítás élvezetére való tekintettel; végül pedig tömegénél fogva annyi piszok fölvetelére képes, hogy nem csak aesthetikai szempontból csunya pénzdarab, de azonfölül az orvosok is legalkalmasabbnak tartják a ragály terjesztésére. Ezen bünlajstrománál fogva a szegény susztertallérra ki lett mondva a szentencia, hogy a forgalomból kivéteik s helyét becses 5 kros nikkel pénzdarabok fogják pótolni. Hanem hát Wekerle tervez — s a német sógor végez, a valuta-rendezés füstbe ment, s így a nehéz susztertallér — mint 1858-tól ez ideig — megint csak a zsebek réme lesz. (Dehogy lesz, volna csak vagy husz zsákkal! Szedő.)

* **Eljegyzés.** Dr. Kiss Dániel helybeli gyakorló ügyvéd f. hó 20-án eljegyezte özv. Hernádnémethy Tóth Györgyné kedves gyámleányát, Erzsikét. — Az eljegyzési ünnepély a legszűkebb családi körben folyt le.

* **Zokogó utas.** Egy asszonyság keltett nagy feltűnést ma d. e. a magyar állam-vasut perronján zokogásával. Akkor könnyei potyogtak, mint egy-egy gyerek-ökök. Egy férfit ölegetett érzékenyen és jajgatott. Bizonyosan az elválás esik a szegénynek fájdalmasan. — Mikor kettőt is csöngettek már, ájulási rohamok fogták el. A férfit azonban folyton ölegette. A zokogás immár jajveszekléssé nőtt. A harmadik csöngetésre be kellett szállnia, de a zokogó asszonyság kétségbeesetten ellenkezett egy darabig. A férfit azonban folyton ölegette. Végre a jajgató asszonyt megkérdezte valaki:

— Ugyan kérem, miért tetszik úgy jajgatni?

— Hogyne sirnék-rinék — felelt az asszonyság — megölelvén élete párját — mikor most ülök életemben először vonatra.

Erre általános méltánylás kísérte az asszonyság keserves bucsuját. Nagy nehezen föl is pakolták a félős szállítmányt.

* **A szódavizes önvédelme.** Egyik debreczeni szódavizgyár ügynöke bement egy mester-utczai kocsmába s észrevette, hogy az ő gyáranak az üvegeit bitorolja más szódavizgyár. A gyanus üvegeket azonnal hóna alá kapta és indult kifelé. A természetes kocsmárosn azonban erre méregbe jött s felkapta a kemenczéről a forróvízzel telt fazekat, aztán utána futott vele az ügynöknek, hogy leforrázza szegényt. Az ügynök kétségbeesett helyzetében más önvédelmet nem használhatott, előkapta az egyik szódavizes üveget és hatalmas fröcsösöt zudított a kocsmárosné szemé közé. A fazék a földre esett, az ügynök pedig elszelelt.

* **Pályadij a dohányzás ellen.** Párisban a dohányzás ellen alakult társaság pályadijakat tűzött ki olyan munkákra, amelyek a dohányzás ártalmasságát bizonyítják. 2000 frankot érő könyvtárral jutalmazza azt a pályamunkát, amely kimutatja a hatást, amelyet a dohányzás és a nikotin az emésztésre gyakorol. 400 frankot kap az a francia, vagy külföldi orvos, aki legtöbb beteget — de legalább négyet — kigyógyított nikotin betegségéből és hipnotizmus segélyével rávette az illetőket, hogy többé ne dohányozzanak. Az utóbbi mű a betegségek minden tünetét részletezni köteles.

* **Az állatvásár** tegnap elég nagy volt s különösen marha és ló hajtattott fel nagy számban. A sertés-vásár szintén eléggé nagy kínálatot nyújtott s a nagyváradi nem sikerült sertés vásár nagyrészt ide hajtották át. A marha és ló nagy keresletnek örvendett, de a sertés kínálata nem állt arányban a kereslettel.

* **Esküvő.** Mint halljuk, az izraelita hitközség mostanában készül a megüresedett papi állást betölteni. A nélkül, hogy ezzel a néhai rabbi theologiai téren minden hitsorsosa által elősmert érdemeiből levonni akarnánk, mégis rá kell mutatnunk arra a viszás helyzetre, melybe zsidó polgártársaink annak folytán jutottak, hogy sokaig — egy rövid időköz kivételével nem is volt magyarul beszélő papjuk s így minden alkdommal más község papjának közreműködését kellett igénybe venniök, valahányszor azt a hazafias érzületüket melyen sertő visszasságot ki akarták kerülni, hogy családú ünnepelyeiken isten igéjét német nyelven tolmácsolták előttök. Eszünkbe jutott ez most vasárnap is, midőn Weisz Mór kedves leányának Ellának Beck Ignác kisujszállási jönevű kereskedővel tartott esküvőjén a z e g l é d i derék ifju pap dr. Feldmann József emelkedett szellemű magyar beszédjét hallottuk. Az eskető pap s a vőlegény barátja együtt szólalt meg a szépségekben gazdag beszédben. Este a Frohner szálloda termében tartott fényes családi lakoman újból alkalmat vett magának e hazafias magyar lelkes, hogy lelkes szavakban buzdítsa hitsorsosait a magyar nyelv és szellemért való törekvésekben minél nagyobb összetartásra. Így a boldog ifju pár egybekelési ünnepélye a szűk családi körön kívül is számot tarthat arra az érdeklődésre, melynek a magunk részéről legjobb kívánságunk mellett kifejezést kívántunk adni.

* **Tanfelügyelői körut.** Kiss József, Hajdúvármegye s Debreczen sz. kir. város kir. tanfelügyelője, a kereskedelmi akadémia zárérettségi vizsgájának bevégezése után tankezületébe ismét körutra ment.

* **Biharmegye gazdasági viszonyai** az utóbbi időkben igen előnyös haladást tüntetnek fel. Egymásután tartják a különböző kiállításokat. A biharmegyei gazdasági egyesület egyfelől, a nagyszalontai gazdakör másfelől; ujabban pedig a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara élénk tevékenységet fejtenek ki a kereskedelem, ipar és gazdaság emelése érdekében. Nagyváradon az idén az iparos ifjak már említett ünnepségei alkalmával kiállítás lesz, melyre az ország minden vidékéről érkeztek nagyszámu bejelentések. E kiállításra a kamara s a hatóság szép díjakat tűztek ki. A gazdasági egyesület pedig Nagyszalontán és Berettyó-Ujfaluban díjazással egybekötve állatkiállításokat rendez Szunyogh Szabolcs országos képviselő rendezése mellett. ki legutóbb csikótelepeket létesített Madarászton és Margittán, meglepő sikerrel. — Szőlőművelés tekintetében is haladás mutatkozik s a homokterületek beültetése máris előreveti eredményességének jeleit. A kamara már eddig is több üdvös intézkedést tett az ipari és kereskedelmi viszonyok emelésére nézve. A gazdasági egyesület pedig mindig és legutóbb is hangsúlyozta Tisza István alelnök szavai által is, hogy az állat- és lótenyésztést lehető magas színvonalra öhajítja emelni. Örvendetes jelenségek, melyektől a legjobb eredményeket lehet várni.

* **Lövészet.** A június hó 21-én tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb mélylövessel Szücs Károly 1 drb 2 frtos tallért, legjobb körlövessel Kovács Gyula 1 drb 1 frtos tallért.

Jelenet az életből.

S z e m é l y e k : Baka és menyecske.

Baka: Jó, hogy találom. Már egy hete keresem, hogy a szívére beszéljek.

Menyecske: A szívemre?

Baka: Persze. Hallottam, hogy elhagyta az urát.

Menyecske: El én. Nem kell nekem se testemnek se lelkemnek! Nem akarom látni soha többé.

Baka: Ejnye, ejnye, micsoda beszéd már ez? Hát tisztességes asszonyhoz illő viselkedés ez?

Menyecske: Nem bánom én akármilyen, de én nem megyek vissza az uramhoz.

Baka: Ugyan miért nem?

Menyecske: Csak.

B a k a : Ej, ej, de könnyelműen gondolkodik lelkem. Hát így kell beszélni egy tisztességes nőnek, a ki felesége egy derék, becsületes jó embernek. Hiszen, ha lámpával keres, akkor sem talál maga olyan embert, mint az. Nem azért dicsérem, mert atyámfia. Milyen jól bánik veled, még a gondolatát is ellesi és maga mégis ott hagyta őt a faképnél. Hát szép ez?

M e n y e c s k e : Bánom én!

B a k a : Nem úgy van az, lelkem. Ha hozzá ment, gondolta volna meg előbb és ne mikor már késő. Mit bolondította akkor azt a szegény embert egészen a papig, hogy azután hátat fordítson neki!

M e n y e c s k e : De —

B a k a : Jobb lesz, ha hallgat és nem gyengezik mentegetni magát, mikor úgy sem lehet. Egy tisztességes asszony nem fog úgy tenni, mint maga. A világ is elítéli, én is elítélem és nem tudom eléggé tanácsolni, hogy térjen a jobb útra, mert ezen az úton nem tud megállni a becsületes emberek sorában. Megveti mindenki —

M e n y e c s k e : Oh, Istenem, hiszen —

B a k a : Az a sírás nem használ semmit. Térjen vissza az urához.

M e n y e c s k e : Nem, nem.

B a k a : Ugyan miért nem?

M e n y e c s k e : Minek is kérde. Nem ad maga én rá semmit, hiszen a minap is úgy elment mellette, hogy észre sem vett.

B a k a : Igazán nem láttam.

M e n y e c s k e : Pedig ott ültem a kapu előtt. Hova ment akkor? Ugy-e a kedveséhez?

B a k a : Nem, igazán nem. Nincs kedvesem.

M e n y e c s k e : Nincs? Tehát nem szeret senkit.

B a k a : Nem én!

M e n y e c s k e : Oh, Istenem!

B a k a : Mi az? Mi lelte? Megint előkapta a sopánkodás?

M e n y e c s k e : Hát hogyné, mikor én úgy tudok szeretni és —

B a k a : Ott az ura, szeresse azt!

M e n y e c s k e : De én magát szeretem.

B a k a : Engem?

M e n y e c s k e : Igen, maga végett váltam el az uramtól.

B a k a : Az már más. Hát miért nem mondta előbb?

M e n y e c s k e : Hát szeret?

B a k a : Már egy év óta nem tudok aludni a szerelemtől. Ma este magához megyek.

M e n y e c s k e : De mit szól a világ, hiszen nekem uram —

B a k a : Ej, hát mit adunk a világra! A maga ura durva, goromba, nem érdemi meg, hogy igazán szeresse. Jobban megérdemleném én azt. Ha kiszolgállok, akkor elveszem magát feleségül.

M e n y e c s k e : Jaj, be jó lesz!

B a k a : Vissza ne menjen az urához, mert elakarok menni magához estére. Jó lesz?

M e n y e c s k e : De —

B a k a : Várni fog?

M e n y e c s k e : De vigyázzon, megne lássa valaki.

B a k a : Bizza csak rám! De vacsora is lesz, ugy-e?

Leontesz.

Irodalom és művészet.

— **A királyhymnusz ügye.** Az orsz. magy. daláregylet által a Jókai Mór „Királyhymnusz” szövegének megzenésítésére kiírt pályázatra a kitűzött határidőig (jun. 15.) összesen 141 pályamű érkezett be az egyet. titkári hivatalához. A folyó hó 28-án tartandó ig. vál. gyűlés fogja az elbíráló bizottság tagjait megválasztani, mely aztán a beérkezett művek közül a legérdemesebb három pályaművet ki fogja választani, melyek sokszorosítottatnak s az összes tagegyleteknek betanulásra megfoghatnak küldetni. Remélhetőleg e zenei pályázat nem lesz oly meddő, mint a legutóbbi szöveg-pályázat.

A kegyelet adója. A budapesti kerépesi-uti temető kegyeleles ünnepélyek színhelye volt vasárnap. Két korán elhunyt írónak az emlékkövét leplezték le az írói világ kép-

viselőinek jelenlétében. A egyik a R e v i c z k y Gyula, a másik a R e i n e a Bertalan sir-emléke. Reviczky Gyula siremlékét közadakozásból a Petőfi-társaság állította. Az emlék egy görög stílű stella, melynek előrészen van a Muzsa s egyik kezében lantot, a másikban meg pálmaágot tart. Fönt arany betűkkel ez van rávésvé: »A világ csak hangulat. Reviczky.« Lennt ez olvasható: »Reviczky Gyula 1855—1889. Közadakozásból emelte a Petőfi-társaság.« A művészeti kivitelű szobor sóskuti kőből készült s az egész Köllő Miklós, a tehetséges fiatal szobrász alkotása. A leleplezés ünnepén nagyszámu közönség hallgatta Komócsy József. (a Petőfi-társaság elnöke) költői szónoklatát, mely a világfájdalmas Reviczky muzsáját ünnepelve, emelkedett gondolataival és a sírban pihenő költőhöz méltó erejével s hangulatával mindenkinek lelkét átjárta. Ünnepi beszéd volt ez a gyászbeszéd, mely után Bodnár Zsigmond felolvasta Abrányi Emil alkalmi versét, Tolnay Lajos pedig elszavalta Váradi Antal ódáját. Három nagy koszoru letételével az ünnep véget ért. Az egybegyűltek egy része átment Reiner Bertalan sírjához, mely földe díszes fekete porfir-gulát emeltek e fölirattal: »Reiner Bertalan író meghalt 1890. márczius 3-án. Allították barátai.« Ez e szép tollu honfitársunk a Neue Freie Presse tárczacikkeiben ragyogó képeket festett a régi kedélyes magyar életéről, rokonszenvesen írt közzéletünk más nagyjairól; szükségünk volt rá, mert a magyarellenes bécsi közhangulatot más-képen nem lehetett megszelidíteni.

4961.

1891.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tvszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a 4961/891. tkv. sz. alatt Pap Lajos és Pap Sándor debreczeni lakos tkvi tulajdonosok által beadott hiteles kérelem következtében a debreczeni kir. törvényszék területén levő, a debreczeni 6626. sz. tjkvben fekvő A — 521. hrsz. a foglalt 2890. sorszámu házra a végrehajtási törv. 156. §-a c) pontja értelmében egészben az árverést 720 frt — krban ennell megálapított kikiáltási árban, a végrehajtási árverés joghatályát, elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi augusztus hó 28-ik napján délután 3 órakor a debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság, árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megálapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 72 frt o. é. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczen, 1891. évi június hó 12. napján.

A debreczeni kir. trvszék, mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly,

312. 1—1 kir. törvényszéki bír.

TÖRVÉNYSZÉK.

— **Alügyész és a „Gott erhalte.”** Még a mult évben történt Beszterczen, hogy Daday Ferencz kir. alügyész többek társaságában egy besztercei kávéházban késő éjszaka bor és cigány mellett mulatott. A terem távolabbi szögletében néhány közös hadseregbeli katonatiszt ült. Daday észrevette őket és a cigánynyal, miután ezek a „Gott erhalte”-t huzzák, elhuzatta a „Mégis hunczuta a német-

nótát egynehányszor. Az egyik tiszt erre feléje ment és kérte, hogy hagyja abba ezt a nótát. Daday azonban csak azért is huzatta. A tiszt erre kardjával rávágott az alügyészre, a ki a szenvedett sérülések folytán egy hónapig ágyban fekvő beteg volt. — Az eset után Dadayt azonnal áthelyezték Gyulafehérvárra. A katona tiszt ügyében hadbírósg ült össze, mely azonban a tisztet, mint a ki a tiszt becsületét és a „Gott erhalte”-t védte meg, természetesen fölmentette. Daday Ferenczcel azonban még nem végeztek egészen az áthelyezés által. Pénteken a kolozsvári kir. tábla fegyelmi tanácsa tárgyalta az alügyész ügyét és Daday Ferenczet közbotrány-okozás czimén feddésre ítélte. Ezzel együtt jár, hogy egy évig mindenemü előléptetés reményéről le kell mondania. Ezt nevezik igazságszolgáltatásnak manapság Magyarországon!

CSARNOK.

Megtorlás.

— Elbeszélés. —

Írta: Szathmáry Zoltán.

I.

A somkutyi kastély ablakai kivannak világitva. — Fönn a kivilágitott termekben estély van.

Somkuthy Lajos, ki fiatalabb korában a legjobb s a legszenvedélyesebb vadászok hírében állott, ide szokta összegyűjteni a környék előkelőségét, hogy az ország minden részéből összesereglett vadász-társasággal eleget tegyen szenvedélyének, hogy a somkutyi erdő csendjét felfelje a vadász-kürtök harsonája, a „tallyhó” kiáltás.

— Az ember a szokások rabja — szokta mondani a még mindég jó kedélyű Somkuthy — mikor hajlott kora daczára felhagyott a vadászattal, de még mindég felkereste a fényes társaság kastélyát, az őszi évad beálltával.

Daczára annak, hogy lábai a köszvény nagy hatalmának vannak alávetve, nagyon szereti maga körül látni azokat az embereket, kikkel eltöltötte közelmúlt fiatalágának feledhetetlen emlékü éveit.

Bizony most már Somkuthy Lajoson meglátszik a romboló idő nyoma!

Az ügyes szemlélő könnyen észreveszi a gondozott, őszbeasarodott páróka alatt a kopaszfőt, kétségbe vonhatja bajuszának, szemöldökeinek korom-fekete voltát. Az arczon is vénséget mutatnak azok a ránczok!

Pedig ki gondolná, hogy ez az alak — csak nem régen — megjelenésével egy társaságban háttérbe szorította a legügyesebb nőhódítókat, hogy azokra a vérszegény, halvány ajkakra valamikor várakozással feszültek a legszebb női szemek?!

Ki tudná elbeszélni azokat a regényesebbnél regényesebb kalandokat, melyek olyan rejtve vannak temetve szive mélyén?!

Ki látná benne a nagy vadászt, a híres lovast, az ügyes czéllövőt?!

Pedig úgy van!

Ő uralta még csak pár évvel ezelőtt is azt a fényes, előkelő társaságot, mely most is gyakran fölkeresi kastélyát!

Ha nem is épen az öreg urért, a régi barátság fentartásaért, de azért a vadakban dús erdőért s azért az észvesztően szép asszonyért, ki oda kötötte az életét a Somkuthyhoz.

Igaz, hogy mikor még három évvel ezelőtt erre rászánta magát, jobban eltudta álcázni a vénülni kezdő völegény a köszvény látogatásait, a kopaszfőt, a ránczokat.

De meg a szükség, a menyasszony tönkrement családjának megmentése is nagyban hozzájárult a házassághoz.

Olyan mindennapi történet.

A leány szülei szegények s a végső nyo-

mortól megmenti az egész családot egy érdek-házasság.

A nő talán először nem is idegenkedik a kifogástalanul udvarias férjtől; később pedig, mikor a vigan töltött napok s az átdorbézolt éjszakák eljöttek megbosszulni magokat férjén s eljött velök az élet-alkonya, a tehetetlen öregség: a fiatal asszony hiába sirta vissza szabadságát, kötve tartotta férjéhez hivatása s az az eskü, melyet ha talán meggondolatlanul is ejtett ki az oltár előtt, de melyet nem akart megszegni.

De különben sem panaszkodhatott a sorsra. Az élni vágyásra mégis volt szabadsága, meg volt rá minden alkalom és sokszor hetekig tartott a mulatozás a vén kastély falai között.

Most is estély van Somkuthyéknál.

Huzzák a cigányok a talp alá valót s a fényes, tükörsima parquetten alig tudnak utat törni maguknak a tánczó párok az ember-raj között.

Ott találjuk a környék előkelőségét.

A háziur ki nem tudja állani a hőséget, nehezen bírják idegei, elvonul a kártya-szobába, s belevegyül a játszók közé.

Ott hamarosan elveszt pár-száz forintot, azután feláll. Panaszkodik, hogy itt meg a füstől nem bír maradni.

Ujra felkeresi a táncztermet. Tévelygő, fénytelen szemével kutatja azt a szép szőke asszonyt, kit úgy félt még a szellőtől is, azt a mindenki által dicsőített háziasszonyt — a feleségét.

Útját állja egy-egy férfi csoport, megszólítja egyik másik jó barátja, de ő maga sem tudja miért, ma nem tud olyan szívélyes lenni, mint máskor. Kurta, szórakozott válaszokat ad.

Ma szerfölött erőt vesz rajta az idegesség. Megugrik a kérdezősködések elől, s attól a fecsegő férfi társaságotól, melyeknek minden tagja könnyű, léha modorban beszél a nőkről. — Gyanusnak tűnik fel neki az a kétes értékű mosoly, melynek kíséretében tudtára adják, hogy: mégis csak a te feleséged a legszebb asszony, még is csak ő marad itt a királyné a többiek között.

Tudja isten, olyan rosszul esik neki ez a magasztalás.

— Minek mondogatják neki azt a szemébe. Hiszen tudja ő azt anélkül is.

Végig néz a terem földig érő tükrében, mely híven tükrözi vissza alakját s alig tudja elpalástolni elégedetlenségét, mikor meglátja azt az összetöpörödött, aggott öreg embert, mely hű mása az ő alakjának.

Két ur össze-sug a háta megett.

Ő nem érti ugyan, hogy mit beszélnek, de látja sugárzó tekintetükből, hogy azok is nejét dicsőítik.

Mindkettő olyan vigyázva követi neje lépéseit, a mint elsuban előttök Gyalokay Gazsi karján.

— Szép pár — sugja a két ur.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Uj zónarendszer. A m. kir. államvasutak vonalain az osztr. magy. államvasut vonalainak államosításával egyidejűleg, új zónarendszer fog életbe lépni, a mely rendszer kidolgozásával tizenkét, az igazgatóságtól kiküldött tisztviselő foglalkozik. Ez újabb zónarendszert az államosított o.-m. vasutak vonalival beállott változások teszik szükségessé. A zónák lényegesen megváltoznak, így hát kell, hogy maga a rendszer is ennek megfelelőleg változzék. A fő gőcpont most is természetesen Budapest lesz.

Selyemgubók szállítása. A kereskedelmi miniszter a következő rendeletet adta ki: A magyar korona területén levő állomásoknak selyemgubó- vagy nyersselyem-küld-

vényeket csak az esetben szabad továbbítás végett elfogadniok, ha ezen küldemények vagy az országos selyemtenyésztési felügyelőség czimére Szegszárdra, vagy a magyar korona területén levő valamely selyembévaló állomás czimére adatnak föl. Minden más czimre rendelt selyemgubó- vagy nyersselyem-küldemény felvétele az állomások m. tagadni tartoznak.

Mikor dől meg a gabona?

Alig van kérdés, mely a gazdát oly közelről érdekelné, mint az, hogy mikor dől meg a gabona, mert a gabona megdőlése azonos jelentőségű a termés megsemmisülésével, különösen akkor, ha a ragadófü elhatalmasodik rajta. Alig van kérdés, mely annyiszor kerülne napfényre, mint ez, s daczára ennek a megdőlés igazi okáról alig tesznek említést; a helyett ajánlanak óvszereket, melyek míg egyrészt a modern tudomány színvonalának mélyen alatta állanak, addig másrészt nem is használnak.

Ez óvórendszabályok nem foglalkoznak a kérdés okával, hanem csak az okozattal és ajánlják:

A legeltetést, olyan formán, hogy a juhokat gyorsan kell hajtani a buja vetésen, hogy a gabonának csak a leveleit csipkedhesék, de a növény többi részének megkárosítása nélkül. Ugy okoskodnak, hogy ez által a nedvkeringés lassubbodván, a növény nem fejlődhetik oly erőteljesen, hogy megdőljön. Az okoskodás rossz, mert a birkának nem parancsolhatja meg senki, hogy a gabona leveleinek csak a hegyeit csipkedje le, mert a birka nem csipked, hanem harap, s a mint a vetésre hajtják, leharaphatja a gabona szívleveleit is, mikor aztán az embrionális állapotban levő kalász az elpusztulás veszedelmének van kitéve. Ez az eljárás tehát nem jó. Nem jó még azért sem, mert az így megnyírbált vetésben a sebek behegészése czéljából erősebb nedvkeringés indul meg, a mi egyuttal erőteljebb növekedést is okoz. Ez azonban nem volna kár, mert az erőteljes növekedés nem menti meg a vetést a megdőléstől, mivel nem az ilyen, hanem a gyengeszerű vetés szokott megdőlni. A kár az, hogy az így megtaposott talaj visszanyeri hajcsöveségi állapotát és erősebb párolgás állván be, a talaj csakhamar kiszárad éppen, abban az időben, midőn a gabonának meg kellene erősödnie. Ezt a párolgást növeli még a vetés rendkívül sok vízszükséglete, úgy, hogy az így megtaposott talaj a termést erősen alászállítja.

A kaszálás vagy sarlózásról is az a nézet uralkodik, hogy a túlbuja fejlődést megátalja. Azonban nem a túlbuja fejlődést akadályozza ez meg, hanem a kalász fejlődést, mert mikor ezt a műtétet végrehajthatják, akkorára a szár oly magasra nőtt, hogy a kalász embriójára a második bütyök felé emelkedett és így a kasza vagy sarló könnyen leviheti. Ez aztán sohasem képződik újra, mert ha bár a növényeknek erős visszapótló képességük van, de annyi soha, hogy a lecsontított kalászt újra kifejlesztsek. A ki ismeri a gabona fejlődést, azt, az nem fog ilyen eljárást ajánlani.

A hengerezésről azt tartják, hogy megtörvén a gabona szarát, hátráltatja a fejlődésben és így elejét veszi a megdőlésnek. Erre csak azt akarom megjegyezni, hogy a gabona szára lévén ama közeg, melyen át a nedvkeringés alulról fölfelé és fölülről lefelé történik, megsértése azért veszedelmes, mert a képződő hegedések hátráltatják a nedvkeringést, a mi a levelek működésére van káros befolyással, de sokkal veszedelmesebb ennél az, hogy a hen-

ger nemcsak a szarát, hanem a gyenge kalászt is összetöri, mely e sértés után sohasem fejlődhet oly tökéletesen, mint a nélkül.

Azt is mondják, hogy ha a gabona nagyon elsásosodik, akkor sarlózzák le a leveleket. De a gabona sohasem sásosodik el nagyon, mert a buzának soha sincs több 4-5, a rozsnak ugyanannyi, az árpának, zabnak pedig 5-6 levelénél. Buja fejlődésnél ezek a levelek szélesebbek és hosszabbak lesznek, de nagyobb számuak azért nem, mert minden gabonaszáron csak annyi levél képződik, a hány bütyök van rajta, több nem, mivel a levél a bütyök alsó részéből nő ki a szarát átölelvén.

De eltekintve ettől, a levelek levágását ajánlani nagyon merész dolog. A levelek nem fölösleges szervek. Ezek eltávolítása lehetlenné teszi a szemek megérését.

Most ismerkedjünk meg a megdőlés igazi okával, hogy e bajnak elejét vehessük.

A megdőlés első igazi oka a sűrűvetés. A növények közé nem juthatván elég napfény, a száruk nem erősödhetnek meg kellőképpen, s mikor a kalász terhét kellene viselniök, sulya alatt megdőlnek. Példa rá az árnyékban nőtt növények, melyek sohasem oly erőteljesek, mint azok, melyek a napfényben sütkérezhetnek.

Tapasztalataim szerint ez a kalamitás leginkább csak a szórva-vetésnél fordul elő, a hol a vetést a vető ember nem szabályozhatja kellőképen. Vetőgépeknél nem szokott előfordulni.

Az első ellenszer tehát: vetőgéppel nem nagyonsűrűvetni.

A második igazi ok a talajban rejlik. Nagyon kövér földben a gabona dusan táplálkozhatván, erősen bokrosodik, miáltal nagyon beárnyékolja az anvaszarakat, melyek erre elgyengülve, megdőlnek. A miből következik, hogy nagyon kövér földbe nem szabad kalászosakat vetni, hogy a legerősebb bokrosodás se árnyékolhassa be a gabonát.

Látni való ezekből, hogy a gyógyszer nincs messze a betegségtől, csak tudni kell, hogy merre keressük. Azt hiszem, hogy az irányt megmutattam.

(Magyar Hírlap.)

Grósz Lajos.

Köbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 20.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300-400 klgon felüli sulyban) 41.—42.50. 2) Öreg közép (páronként 300-400 klg-sulyban) — — — 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 44.—44.50 4. Fialat közép (páronként 251-320 klg. sulyban) 45.—45.50 5. Fialat könnyű (páronként 250 klg-ig terjedő sulyban) 47.50 48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 41.—42.50 7. Közép (páronként 220-280 klg. sulyban) 44.—45. 8. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő sulyban) 46.50-47.50. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban, 45.—45.50 10. Közép (páronként 220-260 klg. sulyban) 45.—45.50 11. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő sulyban) 46-46.50 — Sertés létszám: június 18 napján volt készlet 138,690 darab. A hizott sertés üzletirányzata: c s e n d e s. — Hizalmai való sertés — — —, malacz (4-11 hónapos korban) felhajtott 677 drb.

Budapesti gabonatözsde. Június 22-én. Buza tavaszra —— pénz, —— áru máj.—jun. 9.75 pénz, 9.85 áru, őszre 9.19 pénz 9.21 áru. — Tengeri (uj) 1891. máj.—jun. 5.99 pénz, 6.01 áru. Zab őszre 5.63 pénz, 5.65 áru, Káposztarepeze aug.—sept. 16.25 pénz, 16.35 áru.

Szerkesztői üzenet.

Dr. K. D. urnak, helyhen. Levelét csak tegnap este 7 órakor kaptuk, így az eljegyzési hirt csak ma közölhetjük. Fogadja legjobb szerencsekívánatainkat!

»**Király-hymnusz.** Felség-sértés az ilyen rossz vers, nem király-hymnusz!

»**A kincés leánya.** Gyarló beszély, a lehető legkezdtelegesebb kidolgozásban. Sajnáljuk az időt, melyet átolvasására vesztegettünk.

»**A katona-életből.** Derültebb színezéssel kell a katonai élet mizériát megírni, úgy elolvassa a közönség, — de az ilyen lamentációkban ugyan ki győzőrködnek?!

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Dadogás

Budapesten, Podmaniczky-utca 15. szám alatt, tanfolyamokat tartok **dadogók számára.** Prospectus díjmentes. Presting beszédgyógyintézetű igazgató. Kívánatra ellátás. 309 3—3

Rickl József Zelmos

DEBRECZEN.

Ajánl friss töltésű ásványvizeket u. m. Bikszádi, Bártfai, Czigelkai, Csizi jod-Emsi Franzensbadi, **Gieshübl,** Gleichenbergi, Halli jod, Ivándai, Karlsbadi, Kis-ségi, Rákóczy, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki jod, Margit forrás, Marienbadi, **Mohai Agnes** és **Stefánia** forrás, Paradi, Püllnai, Preblau, Pymonth, aczél, **Screbenai** (Bosnia), Guber forrás, **Levico** és **Roncegnoi arsen** és **vastartal-muak,** Rohitschi, Selters, Salvator, Said-schitz, Szolyvai, Szulini és Budai keserű vizeket.

104 31 Továbbá:
Lenkencze, olajban tört minden-féle festékeket és mindennemű fűszerárukat

a legjutányosabb árákon.

Kunz József és Társa

BADAPEST DEBRECZEN, N.-VÁRAD

Kistemplom-bazár.

Francia batistelőnyös bevásárlás folytán, rendkívül olcsó **leszállított** áron.**Kiházasítási kelengye**

teljes kiállítással.

Vászon, kész fehérnemű divat-rövidáru butor-szövet, szőnyeg, függöny, ágy és asztalterítő, paplan és matrác-raktár dus választékban, jutányosan szabott árák mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron.

Pike, trico, plüs

NYÁRI PAPANOK

274 és mindenféle 43

fürdő cikkek.

A nyári táncmulatságokra**Szabó Lajos fiai** cégénél

nagy választékban kaphatók:

FRANCZIA BATISTOK,
zefirek és atlassin

gyapju Voile-ok,

CRETONOK,

olcsó szabott árákon.

202.

—36.

Korona forrás.**(Hygiea Sprudel.)**

Orvosi tekintélyek ítélete szerint, nevezetesen, dr. Korányi tanár, kir. tanácsos, dr. Kétli tanár, dr. Késmarsky tanár, dr. Schurimmer tanár, dr. Stiller tanár, dr. Reinitz főorvos, dr. Hermann S. főorvos stb. stb. a koronaforrás nemcsak a legkitünőbb, legkellemesebb ízű és a legegészségesebb ital hanem egyersmin *lélektési, emésztési szervezetei bajainál, valamint gyomor, máj, és vese betegségeknél, első rangú gyógyvíz.*

Legtiszább égvényes savanyúvíz borral vegyítve nem feketül. 115 12—9

Egyedüli főraktár DEBRECZENBEN:

Geréby Fülöp urnál

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legújabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.

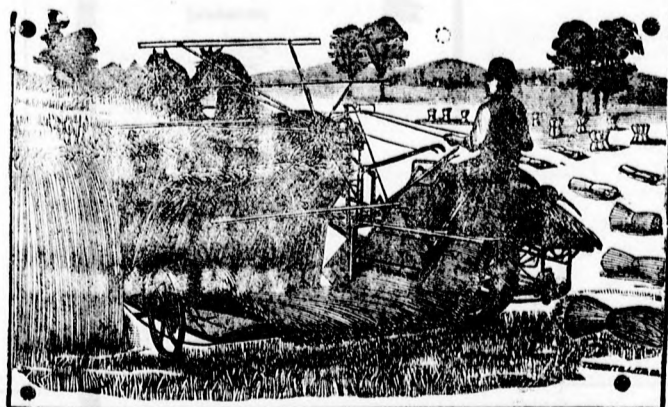
Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

159 23

Teljes tisztelettel

Killer Ede.**KOTZÓ PÁL** Budapest VIII. üllői-ut 18. szám.

ajánl:

Brantfordi önműködő kévekötő aratógépeket, legújabb és legegyszerűbb szerkezet, aczélállvánnyal; előnyei: a legnagyobb szilárdság és egyszerűség, a legnagyobb arató és a legalacsonyabb vágó képesség, a legkönnyebb járás és a legegyszerűbb csomókötés.

COMPOUND gőzmozgonyokat, 40% tüzelő-anyag megtakarítással **GŐZMOZGONYOKAT,** fa-, szén- és szalmafütésre 2½—30 ló erejéig.

SZINES GŐZCSÉPLŐKET, legújabb szerkezet 4-szer fordítható sinekkel, rendkívül hosszú, tehát toldást nem igénylő szalmaarázókkal.

Szöges gőzcséplőket, 3—4 lóerejű kettős tisztító szerkezettel, árpahéjazóval és választó hengerrel. Továbbá mindenféle járgánycséplőket, vetőgépeket és egyéb gazdasági gépeket. **Olcsó árák.** Kedvező fizetési feltételek. 302 8—1

A „DEBRÉCZENI” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindenemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bál- és lakadalmi meghívókat és táncrendeket,

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb.

a legizlésebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére címzendők.

Uj vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legregibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRÉCZENI”,

a szintén elterjedt »**DEBRÉCZENI HIRADÓ**« és a »**JOGI HETILAP**« is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába. —

Hirdetések a **Debrecezen** cz. lapban a legjutányosabb áron közölletnek.

Biróségi nyomtatványok készletben vannak.